

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Borșorii neîncaștați nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE AMUȘTURI:
la Viena la M. Dubay Nachf.,
Nr. Angenfeld & Emeric Les-
ser, Heinrich Schalek, A. Op-
palk Nachf., Anton Oppelik.
la Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körút).
Prețuri inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
lak. — REGULAR pe pagina
14 o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
ară și la d-ii colectori.
Abonamente pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dușul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentul, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 37.

Brașov, Sâmbătă 16 (29) Februarie

1908.

Noua fază a situațiunii...

Situațiunea interioară a intrat într-o nouă fază prin două evenimente: marea strâmtoare, în care a ajuns coaliția și în deosebi partidul independist în chestiunea revizuirii regulamentului camerei, și rezultatul alegerilor din Croația.

Guvernul nu mai știe ce să înceapă cu majoritatea lui. Simte că din zi în zi frânele, ce le ține în mână, devin tot mai nesigure în mijlocul fluctuațiunilor parlamentare. Chiar și în sinul partidului său guvernul nu mai știe la ce se poate aștepta dintr'un moment într'altul. Numărul celor ce șovăesc încă de a se declara hotărât pentru revizuire, așa cum a propus deputatul Emil Nagy, în loc să scadă, pare a crește tot mai mult, cu cât se apropie mai tare deciziunea.

Nimic nu ilustrează mai viu această stare de lucruri decât faptul, că deputatul Farkashazy a propus la încheierea ședinței de ieri a camerei, ca să se suspendeze dezbaterile asupra revizuirii, deoarece este îndoișoacă dacă proiectul va afla o majoritate și fiindcă situațiunea e neclarificată. A sărit Gabriel Ugron să apere propunerea lui Nagy, folosind un argument curios, după care în fața declarațiunilor, ce le-a făcut ministrul de instrucție contele Apponyi, n'ar mai putea fi îndoișoală că revizuirea va fi primită. A sărit și Ludovic Kossuth să apere vaza guvernului, care, zise, are destulă conștiință de sine despre ceea ce face; dacă a propus, a fost conștiu de necesitatea propunerii sale. Președintele camerei Justh a exprimat aceeași idee cu alte cuvinte, zicând — când a aflat de propunerea, ca revizuirea regulamentului să fie suspendată: „Cabinetul încă n'a dimisionat!”

Kossuth de tot mânios asupra lui Farkashazy, i-a mai făcut impuțări, că a cutezat să vină cu o propunere de suspendare după discursul, ce l'a rostit Apponyi.

Ce a zis Apponyi? A repetat ce a mai zis și altădată despre necesi-

tatea revizuirii când se va face pe motive obiective. Astăzi aceste motive se reduc, la următoarele:

Până acum vream să susținem regulamentul, pentru că credeam că minoritatea nu poate învinge niciodată la alegeri și că nu se poate obstrua contra opiniunii publice. Esperiența însă ne-a arătat că minoritatea de mai înainte a devenit majoritate și că se poate obstrua chiar și într'o limbă străină. E deci neaparată revizuirea și trebuie să se facă. N'a uitat Apponyi să pipăreze discursul său scoțând la sfârșit adutul, că viitoarea reformă electorală „fiind liberă și dreaptă“ (de va fi! — Red.) poate aduce eventualitatea intrării în număr mare a socialiștilor și reprezentanților naționalităților în dietă.

Toate sunt frumoase, ce le vorbește Apponyi, au numai greșala, că în cele mai multe cazuri nu sunt verosimile. Acest ministru are însușirea de a apărea totdeauna în discursurile lui mai convins și mai veridic, când exprimă tocmai contrarul dela ceea-ce gândește și simte.

Intr'aceea faptele dau cu totul altă talmăcire vorbelor. Partidul independist vede și simte că a ajuns în mare strimtoare politica lui de oportunitate dela 1867; a vrut să treacă podul aliându-se cu aderenții bazei dela 1867, iară acum aceștia stau „să copleșescă pe independiști, întuicând programul lor dela 1848.

Barabas a ajuns la prânzul dat de împăratul la palatul din Viena! Famosul deputat săcuiu Nagy György, azi unul dintre disidenți, se zice, că la o întrebare ce i-a pus-o Barabas: „Ce ai răspunde dacă te-ar invita la prânz la împăratul? — a răspuns: „Nu mă încred în Curuții, cari se întăresc cu prânzuri împărătești!”

Este așadar destulă ocaziune pentru extremi de a agita în contra majorității independiste și a o discredită înaintea masselor maghiare, ne mai socotind că faptele acestei majorități contribuie mai mult la discreditațiunea ei.

Despre acestea știe să istorisească multe și aliatul independiștilor dela putere, contele Andrassy, despre cărui atitudine vorbim la alt loc.

Vom trece dar peste acestea la alegerile din Croația. Acestea au adus cu sine până acuma dezastrul constituționalilor, sau al amicilor guvernului unguresc pe toată linia. Fapt care de sigur numai la întărirea poziției guvernului acestuia nu va contribui.

Delegații la Majestatea Sa. Mercuri a dat Majestatea Sa ca de obicei un prânz de gală în onoarea membrilor delegațiunilor austro-ungare. După masă, monarhul a ținut cercele. Cu ocaziunea aceasta, ca și în decursul mesei, a convorbit viu și a distins pe cei doi preșidenți ai delegațiunii ungare, Bela Barabas și contele Teodor Zichy.

Mult a conversat mai ales în decursul prânzului cu Bela Barabas, care ședea la dreapta monarhului. Indată ce începuseră a servi, împăratul observă, că Barabas cam tușește și zise către el: »Nu cumva ești bolnav? Te-ai răcit poate?« — »Da, Majestate«, răspuse Barabas, »am răcit în Pola«. — »Ai avut poate vreme urâtă?« întrebă împăratul. — Din contră Majestate«, răspuse Barabas, »vremea a fost foarte frumoasă, dar eu am fost ușor de minte și n'am avut destulă grijă de mine«. Împăratul replică: »Ești încă om tânăr și răceala nu-ți va strica mult. Pentru un om mai bătrân, ca mine, este așa ceva mai periculos.«

Mai târziu monarhul a întreat pe Barabas unde-și are locuința stabilă, în provincie? — »In Arad, Majestate«, a fost răspunsul, »sunt și născut în acest oraș«. — Monarhul zise apoi: »I-mi aduc aminte de orașul Arad, am fost de vre-o câteva ori acolo.«

Convorbirea între Majestatea Sa și Barabas, a decurs în limba maghiară. Când Barabas, până ce împăratul vorbira cu președintele delegațiunii austriace, care ședea la stânga Sa, se întreținea cu ministrul de externe bar. Aehrenthal, monarhul observă, că Barabas vorbește foarte rău nemtește. L'a întreat că de unde vine aceasta, iar Barabas a răspuns, că a crescut între astfel de relațiuni în care mi s'a dat privilegiu să învețe limba germană.

Mai târziu în decursul dineului, monarhul zise întorcându-se către Barabas: »Lucrez acum foarte mult și afacerile de stat mă ocupă foarte tare. Tocmai astăzi

am studiat acel proiect de lege, care are de scop să lege Dunărea cu Tisa printr'un canal. Acest proiect de lege se pare a fi chemat de a satisface un interes important al Ungariei. Lucrez în fiecare zi începând des de dimineață și cetirea și studiarea actelor recere foarte mult timp. Pot însă zice, mă ocup foarte bucuros cu aceste afaceri«. Când Barabas observă, că monarhul totuși ar putea să lase lucrul consilierilor săi, împăratul răspunde: »Nu-i tocmai așa, eu la foarte multe afaceri vreau să mă informez și despre cele mai mici detaiuri și tocmai de aceia lucrul îmi consumă tot timpul«.

Mai târziu monarhul se adresă iarăși către Barabas, zicând: »Mă bucur foarte tare, că de astădată șede la dreapta mea un președinte burghez al delegațiunii, căci în ochii mei nu există nici o deosebire între cetățenii statului, și eu intru bucuros în atingere cu toți cetățenii țării mele«.

La aceasta președintele delegațiunii ungare răspunde: »Majestate, e fără îndoială de mare preț, că modul de gândire și de simțire democratic, întâmpină simpatia și în înălțimile tronului.«

In cerul, ce l'a ținut monarhul cu delegații unguri, a agrăit iarăși pe cei doi preșidenți ai delegațiunii, apoi pe ministrul președinte Wekerle și pe Koloman Szell, a vorbit și cu șeful de secție în ministeriul de războiu Hoffmann și cu delegatul Bela Bernath, trimisul cercului Tokay, unde se face vinul cel bun. Întreat de monarhul, acesta spuse, că vierii d'acolo au să lupte cu mari greutate în ziua de astăzi.

Cu delegatul episcopul Hosszu de Lugos, monarhul a vorbit despre afaceri bisericesti; cu delegații Miklos și Rakowsky asupra dezbaterilor în delegațiune. Și cu delegatul croat, generalul de divizie Tomisic Majestatea Sa a schimbat câteva cuvinte.

Și cu membrii delegațiunii austriace a ținut Majestatea Sa cerc. A convorbit cu cei doi preșidenți Dr. Fuchs și Dr. cavalier de Madeysky și apoi cu mai mulți delegați. Mai mult și mai viu a convorbat cu delegatul ceh Dr. Kramarz, care a folosit ocaziunea de a informa pe monarh asupra decursului luptei de limbă din Eger (Bohemia). Germanii se plâng deja că Kramarz ar fi informat pe monarh în mod unilateral.

Monarhul a mai vorbit și cu marchizul Foequehem, cu conții Clam Marti-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Leon Tolstoy.

Amintiri din copilărie.

Profesorul nostru Carol Ivanici.

In 12 August 18., tocmai a treia zi de când împlinisem 10 ani, și când primisem atât de frumoase daruri, Carol Ivanici mă deșteptă la 7 ceasuri de dimineață omorând o muscă deasupra capului meu cu o prinzătoare de muște de hârtie în formă de căpățână de zahăr, legată de capătul unui băț. Umbra cu atâta stângăcie că se părea că agățase atârând deasupra-mă la capul patului imaginea ingerului meu păzitor și că musca moartă căzuse pe capul meu. Scosei nasul de sub pătură, oprii cu mâna imaginea care urma să se legene, aruncau musca moartă jos și privii pe profesorul nostru cu ochii somnuroși, dar întărați.

Imbrăcat în halatul său de stambă, de foi, unite cu o legătură de aceeași stofă, acoperit cu tichia sa împletită, roșie, cu ghindă (ciucure) și încălțat cu cisme noi

din piele de țap, Carol Ivanici urma liniștit a măsura păretele ochind și lovind.

»E adevărat, îmi ziceam, că sunt mic, dar de ce mă supără? Pentruce nu se duce să omoare muștele deasupra patului lui Volodia?*) Acolo sunt destule! Dar nu, fratele meu Volodia e mai mare decât mine, eu sunt cel mai mic dintre toți; pentru asta mă năcăjește el. Iși trece viața, murmurai eu cu vocea pe jumătate, căutând aceea, ce mi-ar putea aduce neplăcere. Vede foarte bine, că m'a deșteptat și că m'a speriat, dar se face că nu bagă de seamă... Răutăciosul! Și halatul lui, țichia lui, și ciucurele, ce urât!«

In vreme ce eu îmi frământam astel în mine mânia împotriva lui Carol Ivanici, acesta se apropiă de patul său, își privi ceasornicul, care era agățat deasupra patului într'un mic papuc tivit cu mărgele, agățată prinzătoare de muște într'un cuiu și se îndreptă spre noi cu o foarte bună dispoziție.

— Haide, băeți, haide! E vremea sculării. Mama voastră e de mult în salon, striga el cu o frumoasă voce germană.

Apoi se așeza la capul patului meu și își scoase tabacherea din buzunar. Eu

*) Vladimir.

mă făceam că dorm. Carol Ivanici trase un fum; apoi se frecă la nas și-și scutură degetele; apoi se ocupă numai de mine. Incepu a-mi gâdila talpa picioarelor răzând:

— Haide, haide, leneșule!

Cu toate că gădilitura îmi făcea cel mai mare rău, nu mă mișcai din pat și nu răspunsei. Îmi îngropai capul în pernă, aruncam cu picioarele din toate puterile și-mi țineam firea să nu răd.

»Cât e de bun și cât ne iubește! îmi ziceam eu. Cum am putut gândi așa?«

Eram năcăjit pe mine și pe Carol Ivanici, aveam în același timp dorința de a râde și de a plânge. Nervii îmi erau atățați.

— Isprăvește odată, Carol Ivanici! strigai eu cu ochii plini de lacrimi și scoțându-mi capul de sub pernă.

Carol Ivanici, mirat, îmi lasă picioarele în pace și mă întrebă cu grijă ce aveam; dacă avusesem un vis urât. Figura lui germană blândă și grija cu care căuta să afle pricina lacrimilor mele, le făcu pe acestea să năvălească din ochi. Aveam remușcări și nu înțelegeam cum mai înainte cu un minut am putut să nu-l iubesc pe Carol Ivanici și să-l găsesc urât cu halatul, cu tichia și cu ciucurele său.

In clipa aceasta dimpotrivă toate acestea îmi păreau frumoase și ciucurele îmi părea o probă evidentă pentru bunătatea lui Carol Ivanici. Ii spusui că plânsesem pentru-că avusesem un vis urât: visasem că murise mama și că o îngropau. Născocisem, căci nu mi-aduceam de loc aminte, aceea ce visasem în noaptea aceea; dar când Carol Ivanici mișcat de povestirea mea începu să mă mângâie, mi-se pără că în adevăr avusesem această arătare și asta îmi fu un nou izvor de lacrimi.

Când Carol Ivanici m'a părăsit și după ce începui a-mi trage ciorapii, lacrimile mi-se mai svântară, dar gândurile negre, deșteptate de visul ce născocisem, nu mă lăsau. Intră Kolja. Aceasta era un om mărunt, curățel, întotdeauna serios, punctual, respectuos, bun prietin al lui Carol Ivanici. Ne aducea hainele și încălțăminte: cisme pentru fratele meu Volodia, iar pentru mine pantofi noi cu șireturi. N'ași fi îndrăsnit să plâng în fața lui. Tot mai mult întra soarele vesel pe fereastră și Volodia lângă lighianul său maimuțarea pe Maria Ivanovna (guvernanta soarei noastre; noi îi ziceam de obicei Mimi) răzând cu atâta inimă, încât însuși Kolja cu săpunul într'o mână și cu vasul de apă în alta surăse zicând:

viz și Silva Tarouka, în fine a vorbit mai mult timp cu br. Aehrenthal.

Tendențele de supremație ale kossuthilor. Ziarul »Pester Lloyd« publică un articol inspirat din cercurile parlamentare, care e menit a lămuri situația parlamentară. Articolul afirmă, că în sânul partidului independent domnește în acest moment o agitație care are aerul unei adevărate revoluții de palat. În sânul partidului se manifestă din ce în ce mai pronunțată tendința de a imprima guvernului un caracter exclusiv independentist, — și se fac eforturi pentru a se înlocui încetul cu încetul toate posturile vacante administrative cu membrii ai partidului kossuthist, în scopul bine definit de a înlocui la momentul oportun, formația actuală a guvernului printr-o formație pur kossuthistă. Deputații independenți au hotărât chiar să convoace pe curând o conferință a partidului în care se va pune în discuție această chestiune. Kossuth a și fost prevenit despre această intenție a membrilor partidului său.

Se afirmă, că față cu aceste tendințe ale majorității partidului kossuthist, care formează și majoritatea în cameră, guvernul ar fi înclinat să facă unele concesii în chestia proiectului de revizuire.

Apponyi vecinic omul cu două fețe. Desigur că cetitorii noștri vor fi fost într-o câtva surprinși ce știrea de am adus-o, că ministrul de instrucție Apponyi a dat voie actorilor Zaharie Bărsan și soției sale de a face turneu în Ungaria, dând reprezentări în diferite orașe. Știrea o aduce acum și corespondența semioficioasă »Kéleti Ertesítő«, spuiind, că după ce dl Bărsan a întâmpinat în timpul din urmă piedeci din partea autorităților din Ardeal, s'a prezentat în persoană la Apponyi, care acum a provocat autoritățile să nu mai pună piedici în calea numiților artiști români.

Aceasta știre s'a trimis pretutindeni în străinătate, ca să se vadă ce om galant, cult, și echitabil este ministrul de instrucție unguresc. Într-aceea însă același ministru cu organele sale, uneltesc în contra existenței a zeci și sute de școli românești și reușesc, cum s'a întâmpat în comitatul Făgărașului, să ațâțe pe fișpan și pe cei din comisiunea administrativă într-atâta împotriva școlilor românești, în cât fără de a se știi de călcarea manifestă și brutală a legii, decretează prefacerea a 11 școli comunale foste grănițarești în școli cu limba de propunere maghiară.

Puțin vor fi alterate planurile de maghiarizare prin reprezentările celor doi artiști în diferitele orașe. Important și de căpetenie lucru este însă, ca fii de țărani români să nu fie instruiți și cultivați decât în limba maghiară!

Eată Apponyi, cel cu două fețe!

Guvernul bate în retragere.

Discursul de Marți al ministrului Andrássy n'a putut resfira nedumeririle unei părți însemnate a deputaților kossuthiști, în ce privește proiectul revizuirii regulamentului Camerei. Nedumeririle sunt de diferită natură. Unii dintre deputați cer reducerea puterii discreționare a pre-

— Ce faci, Vladimir Petrovici, hai de te spală.

Toată tristetea mea pieri.

— Sunteți gata? zice Carol Ivanici din fundul clasei.

Vocea îi era aspră și nu mai avea expresia de bunătate care mă mișcase până la lacrimi. În clasă Carol Ivanici era altul: nu mai era decât profesor. Mă îmbrăcai iute, mă spală și mă îndreptai spre el, ținând încă în mână prosopul (ștergarul), cu care îmi svântam părul ud.

Carol Ivanici cu ochelarii pe nas și o carte în mână sta în locul lui obicinuit, între ușă și fereastră. La stânga ușii erau două măsuțe: aceea a copiilor (a noastră) și a lui, a lui Carol Ivanici. Pe a noastră se găseau tot felul de cărți, de clasă sau altele, unele ridicare, altele răsturnate. Singurele cari erau frumos răsămate la perete erau două volume de povestiri de călătorie, legate cu roșu. Erau apoi cărți mari și mici, groase și înguste, scoarțe fără cărți și cărți fără scoarțe, toate îngrămădite de avalma până ce ne porunceau înainte de recreație să orânduim biblioteca: astfel numia cu pompă Carol Ivanici măsuța noastră. Cât privește de cărțile lui proprii, dacă colecția era mai puțin numeroasă decât a noastră, ea era însă mai variată. Imi amintesc trei: o broșură nemțească nelegată, asupra îngrășămintelor necesare verzei; un volum legat în perga-

ședintelui Camerei, pe care i-o acordă proiectul revizuirii, alții cer reducerea duratei ședinței dela 16 oare la 10, iar alții pretind ca numărul deputaților, cari pot cere o votare sau o ședință închisă, să fie numai de o sută, iar nu de 150, cum se prevede în proiectul de revizuire.

Acestor dorințe s'a dat expresiune și în ședința de alaltăieri a clubului independentist, așa încât Kossuth s'a văzut nevoit să declare, că guvernul e gata să primească unele modificări, cari privesc cercul de competență al președintelui Camerei.

Aderenții dep. Hollo, în număr de vre-o 50, au ținut alaltăieri noaptea o consfătuire, în care s'a dat expresiune îngrijorării, că partidul independentist perde pe zi ce merge din popularitatea sa. Hollo însuși a declarat, că nu e mulțumit cu politica, ce o face Andrássy față cu partidul independentist.

Partidul, a zis Hollo, trebuie să elaboreze un program, pe care să-l realizeze până la 1917. Până când nu se va fixa acest program, deputații să nu voteze revizuirea.

S'a decis în fine, ca în ședința de mâine, Sâmbătă, a comitetului executiv al partidului independentist să se lămurească situația partidului față de Andrássy și partidul constituțional. Aderenții lui Hollo sunt iritați deosebi din cauza enunțării lui Andrássy, care în discursul său de Marți a prezentat intrarea social-democraților în parlament, ca o necesitate.

De altă parte se anunță, că partidul constituțional observă o atitudine liniștită față de planul, că partidul independentist să ia singur asupra sa conducerea afacerilor statului. Constituționalii sunt însă indignați, că conducătorii acțiunii independentiste călumniază partidul constituțional.

În cazul, când partidul independentist ar lua singur în stăpânire puterea, partidul constituțional va urma o politică a parte.

Din dieta ungară.

Spicuri din vorbirile rostite.

Din ședința de Marți a dietei, în care au luat cuvântul — precum știm — deputatul Polit, ministrul Andrássy și dep. Eötvös, reținem următoarele enunțări, cari ne privesc mai de aproape.

Deputatul Polit, vorbind despre ideea de stat maghiar național unitar, a zis următoarele: »Croatii și naționalitățile s'au lăsat în repetate rânduri amăgite, crezând că o colaborare împreună cu rassa dominantă în interesul independenței patriei noastre este posibilă și necesară. Acum suntem lecuiți cu desăvârșire de această credință deșartă. Ar trebui să ne simțim spiritualicește, pentru a ne da mâna de ajutor la edificarea statului național maghiar unitar.

»Dacă astăzi frontul împreună cu Viena este îndreptat în contra noastră, aceasta nu ne poate descuraja. Democrația și elementele etnice din Ungaria trebuie să se opună actualei dominații de rassa și classă. Nici un nou pretins vot universal artificial, bazat pe amăgiri, dar nici o revizuire a regulamentului, ticluită în contra noastră pentru a îngădi libertatea cuvântului — nu vor fi în stare să împiedice în calea ei erupțiunea democrației și a postulatelor îndreptățite ale milioanele de cetățeni nemaghiari.

ment (un colț era ars) asupra războiului de 7 ani și un curs complet de hidrostatică. O mare parte din timpul său Carol Ivanici și-l petrecea citind, în stare să și vatemă vâzul; în afară de cărțile de pe măsuță și de Albina de Miază-Noapte nu citea nimic.

Unul dintre lucrurile de pe masa lui Carol Ivanici mi-a rămas cu deosebire în minte. Era un cerc de carton, mobil, sprijinit pe un picior de lemn. Pe acest cerc era lipită o caricatură închipuind o cucoană și un frizer. Carol Ivanici era foarte meșter la lipit, și el singur descoperise și lucrase acel cerc, în scopul de a-și feri ochii de lumină.

Parcă îl văd și astăzi cu halatul lui de stambă și cu scufia lui roșie, de sub care se arată fire albe de păr. Stă în fața unei măsuțe pe care se găsește cercul de carton cu frizerul; cercul lasă o umbră pe chipul său, o mână ține o carte, cealaltă se sprijinește de rezămătoarea scaunului; alături ceasul pe al cărui cadran e desenat un vânător, batista lui pătrată, tabacherea neagră rotundă și tocul verde al ochelarelor. Toate acestea sunt atât de bine orânduite, că e deajuns să le vezi pentru ca să îți dai seama că Carol Ivanici are curgetul curat și sufletul împăcat.

(Va urma.)

»Motivul adevărat al revizuirii plănuite este viitoarea formație a parlamentului ungar, când va fi deja introdus votul universal. Noi însă nu cunoaștem încă reforma electorală plănuită. Prin urmare nu putem crea un regulament al camerei pentru un corp legislativ, care trebuie să fie cu totul altul decât actualul parlament. Partidul naționalităților este de părere, că între revizuirea regulamentului și între reforma electorală există în mod inevitabil nu junctim. Prin urmare revizuirea regulamentului trebuie să se țină în suspenso cel puțin până când va fi votată reforma electorală.

Ministrul Andrássy a motivat înăsprirea regulamentului și cu reforma electorală.

»În dieta nouă — a zis Andrássy — aleasă prin sufragiu universal, nu va dispărea clasa, care guvernează acum țara. Va intra însă în dietă, în număr considerabil, și partidul social-democrat. Alt grup, care va intra în dietă în parlament, sunt naționalitățile.

»Am spus de mai multe ori, că nu voi prezenta, un astfel de proiect, care periclitează ideea de stat maghiar. Dar trebuie să fim juști. Proiectul nu poate confisca dreptul cetățenilor maghiari cu alte buze. Naționalității însă poartă la inimă numai interesul unei părți a națiunii politice, nu mai interesul cetățenilor nemaghiari. Tocmai de aceea se vor ivi contraste mai mari în dieta viitoare între naționaliști și celelalte partide. Naționalii vor recurge chiar la arma obstrucției. Din acest motiv e de mare trebuință înăsprirea regulamentului.

»Tot așa stăm și cu socialiștii. Ei au în vedere numai clasa muncitorilor. Ei au alt patriotism. Între ei și clasele burgheze încă se vor ivi contraste ascuțite. Ei încă vor recurge eventual la obstrucție. O reformă electorală, care să satisfacă pe toți, e imposibilă și inadmisibilă. Ar fi o greșală uriașă, ca să facem o reformă electorală plăcută tuturor. Proiectul reformei electorale va fi atacat aspru. De aceea e de lipsă să facem mai întâiu înăsprirea regulamentului.

În camera română continuă dezbaterile pe paragrafi a proiectului casei rurale. La discuție i-au parte un număr mare de membri ai opoziției și guvernului. În ședința de Marți a fost respins cu 86 voturi contra 19, amendamentul la §. 4, prezentat de d-nii Marghiloman și Stoicescu relativ la cumpărarea moșilor de casa rurală, care să nu servească de intermediar ci să vândă și cumpere direct moșiile. În aceeași ședință d-l Tache Ionescu a cerut ca plata izlazurilor să se facă prin emisiuni de stat. În ședința de Miercuri s'au votat §§-ii 16—45, primindu-se unele modificări mai neînsemnate.

Proiectul de lege asupra reorganizării armatei române, precum se anunță din București, a fost definitiv întocmit. Acest proiect cuprinde trei puncte principale: Permanențizarea infanteriei prin suprimatele cadrelor teritoriale; o nouă repartizare a cavaleriei și a corpurilor tehnice ale armatei, și reducerea termenului de serviciu la 2 ani pentru infanterie; la marină serviciul efectiv va fi redus la 4 ani în loc de 5 ani.

Puterile și chestia reformelor în Macedonia. Din Berlin se anunță, că în cercurile autorizate, chestia căiei ferate sandjakale e considerată ca aplanată. Există motive pentru a se crede că chestiunea nu va arunca o umbră asupra relațiilor austro-ruse. Pe primul plan al situației diplomatice stă reforma justiției macedonene. Presupunerea că această reformă ar fi suferit o suspenziune e absolut neîntemeiată. Dimpotrivă, în momentul acesta are loc un viu schimb de păreri între cabinetele puterilor asupra chestiunii, dacă trebuie să se întreprindă noi demersuri pe lângă sultan.

O deputație la Tarul. Deputații Dumei au plecat ieri 14/27 Februarie c'un tren separat la Tarscoe-Selo. Ei au fost conduși la palatul imperial cu echipagele imperiale. La 2 1/2 oare apărură împăratul Nicolae, însoțit de măestrul curții cu sulta, în sala de primire și fu salutată cu strigăte entusiaste de »Ura«.

Împăratul salută pe deputați și zise: »Sunt vesel a vă vedea la minespre a vă ura rezultat la lucrările Dumei imperiale ce au luat, este învederat, un curs favorabil. Să fiți încredințați, că eu v'am chemat ca să aduceți prin activitatea d-voastră legi trebuincioase Rusiei, stându-mi întru ajutor la consolidarea și întărirea ordinii legale. Dintre toate proiectele de lege, care con-

form avizului meu, s'au adus de Dumă, în eu proiectul relativ la referințele de improprietărire a țăranilor, de cel mai important. Vă fac atenție asupra avizului meu repetit de mai multeori, că vătămarea oricăror drepturi de proprietate nu va obține niciodată sancțiunea mea.

Cuvântarea împăratului fu salutată cu urale. Când apoi apărură în sală împărăteasa cu clironomul uralele se repetă. Apoi împăratul și împărăteasa ținând pe clironomul de mâni, trecu printre deputați, Tarul distingând pe mulți dintre ei prin aceea, că îi agrăi.

În interesul școlilor noastre.

Stimabilă Redacțiune!

Propunerea mea din Nr. 9 a pretutitului ziar ce redigiți și care a-ți supus'o discuției publice, n'am făcut'o că doară am voit să mă arăt mai sfătos ca toți inteligenții români din regatul unguresc. Am făcut'o însă ca unul, ce multămesec ceea-ce sunt opiniei românești și — să nu fie spre supărare — în deplina conștiință, că prea bine știu, că toată inteligența noastră e originară din opincă și opincei ăștia, care pe noi ne-a născut și ne-a crescut la un nivel mai înalt de cultură, trebuie să-i fim recunoscători și prin toate faptele noastre să-i dovedim că suntem vrednici fii ai ei și că durerea ei e și durerea noastră precum bacuriile ei sunt bacuriile noastre.

D-le Redactor! Motivele ce m'au îndemnat la propunerea din chestiune vi-voei înșira pe scurt în următoarele și mă rog, că dacă careva din marelle publice și inteligenții noastre le-ar găsi neadevărate, să le combată prin argumente valide, și-i voi fi cel mai recunoscător.

1. Știu prea bine, că acel individ, căruia poziția materială i-a permis de a se face acționar, nu mai e sărac.

2. Că el dividenda, ce i-se dă după acțiunile ce le posedă, poate — fără ca prin aceea să și pericliteze existența sa și a familiei — să o sacrifice pentru o cauză atât de sfântă și de mare importanță, precum e școala.

3. Cu atât mai vărtos este dator să o facă asta, cu cât dividenda aceea e tot de pe spinarea bietului popor.

4. Școala a cui este? Oare nu e a noastră? Și apoi dacă ni-o salvăm, pe a noastră școală ni-o salvăm și asta este datoria noastră.

5. De aceea că vor învăța băieții ungurește, cu atât mai bine, pentru-că câte limbi știu cineva, atâți oameni valorează. De maghiarizare să nu ne doară nici capul, că dacă pruncii iasă din școală și se duc acasă, cu părinții și cu cei din casă numai românește vorbesc.*)

6. Amărați părinți vor fi aceia, cari nu vor ști influința asupra spiritului educător și nu vor ști însufla în copiii lor sentimente românești.

Ași mai putea aduce și alte motive pentru sprijinirea propunerii mele, dar după ce văd că inteligența noastră, cără care m'am adresat, tace, tot nu mi-am perdut speranța de tot, pentru-că proverbul latin zice: »qui tacet, consentire videtur«. — Atâta totuși mai adaug, că dela adunările băncilor noastre aștept, să pună în discuție propunerea mea.

Eger, la 26 Februarie 1908.

G. Vlassa,
preot militar.

ȘTIRILE ZILEI.

— 15 Februarie v.

»Sănătatea«, foaia cea nouă pentru igienă și medicină populară redactată de d-l Dr. G. Baiulescu a apărut.

O alăturăm la numărul de azi al foaiei noastre drept număr de probă.

O conferință în casina militară din Brașov. Eri în 27 l. c. st. n. a ținut d-l sublocotenent Coriolanus Bardossy în casina militară din loc și în prezența întregii garnisoane, o prelegere foarte reușită despre »Viața și războaiele lui Alexandru cel mare«. Această viață variată a genului cuceritor a fost viu descrisă atât din punct de vedere umanitar cât și din punct de vedere strategic. Ear materialul istoric, greu de cules din multe cărți is-

*) Să ne dea voie părintele Vlassa a-i spune, că în tot cazul este prea optimist când vorbește așa și pare a desprețui într-o câtva periculoz, ce ne amenință din partea politicii de desnaționalizare. Dar despre asta mai pe larg cu altă ocaziune.

— R. d.

torice, fu cu multă măiestrie alcătuit, formând un întreg foarte interesant. Finea acestei frumoase prelegeri va fi probabil săptămâna viitoare.

Cununie. D-soara Elsa Titel și d-l Nicolae Teclu, funcționar la însoțirea băncii vieneze ne anunță cununia lor, care se va celebra în 29 Februarie n. a. c. în biserica sv. (I Dorotheer-gasse) din Viena. Sincerile noastre felicitări!

Un dar frumos. D-l George Rusu a dăruit suma de 50 coroane societății măcelarilor români întru amintirea pierderii din viață a iubitei sale soții Victoria n. Oncioiu, pentru care dar i-se exprimă profunde mulțămite. *Comitetul.*

Inteligenta română din Alba-Iulia și corul reuniunii de lectură și cântări a economistilor și meseriașilor arangiază Joi în 5 Martie st. n. a. c. cu concursul muzicii militare a reg. 31 de infanterie un concert urmat de dans în sala cea mare a »Redutei orașenești« (din promenadă) în favorul reuniunii cu următorul program: 1. Marchetti: »Latina gintă«, hymn pentru cor mixt și orchestră. 2. G. Dima: Trei cântece slovacști, coruri mixte: a) »Nu m'ar arde dorul«, b) »Anică dela moară«, c) »Cărușuk«. 3. Verdi: Fantasie din opera »La Traviata« orchestră. 4. Tschaiowsky: Op. 51 cor mixt a capella. 5. A. Bena: »Suspine« cor mixt cu soli și acomp. de orchestră. 6. C. G. Porumbescu: »Serenadă« cor mixt a capella. 7. Opincariu: »Cântecul avântat al reginei României«, orchestră. 8. A. Bena: »Ave Maria« solo de sopran cu acomp. de orchestră. 9. G. Dima: »Hora« cor mixt cu acomp. de orchestră.

După concert urmează dans.

Petrecerea pompiștilor din Brașov, care se va ține mâine seară în sala Redutei, promite o reușită foarte frumoasă. În bogatul program sunt luate mai multe piese musicale, executate de capela pompiștilor, jocuri, piramide, couplets, o humorescă și alte puncte de distracție. După producție urmează dans. Intrarea de persoană 2 cor.

Procese contra folilor naționaliste. Procurorul a intentat foaie slovac »Narodnie Noviny« din Turceansky-Sv. Martin site două procese de pressă pentru »agitatie«.

Gemenii noi din Siam. Se vestește din Brighon nașterea unor gemeni noi siamezi. Gemenii sunt îmbrinați unul cu altul la gât și șira spinării lor este prin urmare îmbrinată la capătul trupului. Ei au și un organ intern esențial comun. Dealtmăntea copii sunt bine dezvoltati, încât se prevede că vor putea trăi bucurându-se de o sănătate deplină. După părerea medicului asistent la nașterea lor ei ar fi indivizi distincți. Spre pildă: unul din ei să deșteaptă și sbiară, iar celălalt nu se mișcă, dovadă că nu simte nimic. Mai departe unul avea dureri, pe care celălalt nu le simțea. Părerea medicilor e, că nu se vor putea nici-decum despărți unul de altul, fără să se pericliteze viața unuia dintre ei. Ei sunt îmbrinați fiindu-le spinarea concrescută, încât trebuie să zacă numai pe coaste. Număroși medici din Brighon se interesează de aproape de acest esec al naturii. E vorba să se facă cu ei un experiment cu razele lui Röntgen. Mama copiilor e servitoare.

Demonstrații contra condamnării lui Nasi. Se anunță din Palermo că acolo au continuat alaltăeri manifestațiile provocate de sentința de condamnare a lui Nasi. Un mare număr de studenți universitari și lucrători au cutreerat strazile orașului în strigăte de »Jos Giolitti! sus Nasi! jos justiția italiană!«. Demonstrații s'au dus la universitate, de unde au alungat pe profesorii și studenții, cari refuzau să intrerupă cursurile. După ce au strigat mobilierul universității ei au străbătut din nou strazile orașului, silind pe negustorii să-și închidă prăvăliile. Pe număroase case au fost arborate drapele roșii. Ridicarea fiecărui nou drapel era salutată cu aplauze entusiaste din partea demonstrațiilor.

Poliția a avut o atitudine pasivă. Numai când demonstrații au încercat să se apropie de primărie, ei fură opriti de poliție. Demonstrații împotriviindu-se cu violență, poliția i-a bombardat cu pietre și a tras asupra lor focuri de revolver. Studenții au fugit.

După o știre mai nouă, până acum 120 de deputați au semnat cererea de grațiere pentru Nasi, iar studenții din diferite orașe s'au pus în grevă.

Bombardarea unui tren. Din Varșovia se anunță că o ceată de bandiți înarmați au atacat alaltăeri un tren în apropiere de Tulin pe linia Vistulei. S'au aruncat

bombe asupra trenului. 9 persoane au fost rănite sau ucise. Atentatorii au dispărut furând 20,000 ruble.

Concert. Cunoscutul virtuos la pian d-l de Dohnanyi va da, precum suntem rugați a anunța, pe la sfârșitul lunii Martie un concert în Brașov. În vederea acestui concert s'a depus în librăria Hiemesch o listă de subscripție, în care publicul din Brașov este invitat a se prenota. Aranjarea concertului depinde dela rezultatul prenotărilor.

O scenă emoționantă la curtea din Lisabona. Ziarul »Daily News« anunță din Lisabona, că familiile marinarilor răsvrățiți de pe vasele »Don Carlos«, »Vasco de Gama« și »Day« au fost primiți alaltăeri în audiență de către regele Manuel, conduse fiind de avocații marinarilor. În fața regelui, unul din avocați a ținut o mișcătoare cuvântare în care s'a făcut interpretul sentimentelor de grațitudine a marinarilor și a făcut în numele lor promisiunea solemnă de a servi pe viitor cu credință pe rege și familiaregală. Uneia din femeile prezente, ținând un copil mic în brațe, regele i-a luat copilul din mâini și l'a dezmiertat, sărutându-l.

Fotografia la distanță. Profesorul Dr. Korn, descoperitorul fotografiei la distanță, într-o conferință ținută la societatea fotografilor din München, a vorbit, între altele, despre înființarea de stațiuni. Până acum au fost înființate și funcționează patru stațiuni: în Londra, Paris, Berlin și München. Azi lucrează împreună ca grupuri singuratică Londra și Parisul, Parisul și Berlinul, Berlinul și Münchenul. În curând după înlăturarea unor piedeci, cele patru stații vor putea fi în legătură, după trebuință; astfel fotografii din Londra se vor putea trimite, prin imbinarea firelor în Paris, Berlin și München. Prof. Korn a arătat cu prilejul conferinței, portrete noi, între altele al generalului d'Amade precum și portretul trimis prin telegraf în sara trecută, prin Berlin la München, al comisarului Müller și al cântărețului Knote cu fiul. Transmiterea acestor portrete a ținut pentru fiecare, zece minute. Portretul lui Knote și al băiatului e întâiul portret de grup; reproducerea telegrafică a izbutit.

Fabrică de bancnote în închisoare. Din Berlin se anunță că alți 19 funcționari dela închisoarea din Rensburg au fost arestați ca complici în cunoscuta afacere a fabricii de monede false, descoperită în acea închisoare. În dulapul altarului din capela închisoarei s'a găsit o sumă de 10 mii mărci în monede false.

Un culegător-tipograf român, harnic, poate afla imediat condițiune în tipografia noastră. Salar după tarif.

Silvicultura. ¹⁾

II.

leși. (Consulul Felix Grzybowski v. Pruss).

Silvicultura. Frumoasele și întinsele păduri ale României, cari au format o însemnată parte a bogăției naționale, sunt aproape să dispară. Proprietarii de păduri și mai cu seamă țărani moșneni din regiunile de munte, cari nu le-au cunoscut adevărata lor valoare, vândur pădurile persoanelor din străinătate sau societăților cu prețuri ridicole de 15—20 lei hectarul. (Nota: Acum se vinde tulpina de brad pe loc cu 21—25 lei; tulpina de stejar pe loc cu 60 lei).

De oarece pe atunci nu există nici un control oficial, cumpărătorii devastau cu totul acele păduri, făcându-se exploatarea fără regulă, fără sistem și fără să se intereseze de viitorul terenurilor, cari le procurau așa de mari câștiguri.

O mică și momentană îndreptare s'a adus prin noua lege silvică, care supuse regimului silvic 454.329 hect. păduri în devălmășie, situate în regiunea muntoasă și la munte, aparținând multor grupe de moșneni și răzeși.

Proprietarii pădurilor exploatare nu numai că nu întreprinse nimic pentru reimpădurirea artificială, a terenurilor, dar nici nu lăsară ca natura singură să se îngrijească de opera de regenerare, care ar fi necesitat un timp de 100—120 ani, ci distruseră și restul de arbori subțiri prin incendii, etc.

Marile suprafețe ale pădurilor puse în exploatare, a dat naștere la o industrie însemnată, care a atras din cauza câștigurilor realizate, capitaluri din țară și din străinătate. În urma concurenței industriei lemnoase ungare și austriece pe piețele

¹⁾ A se vedea Nr. 36 al »Gazetei Transilv.« din a. c.

europene, a trebuit ca mărfurile românești destinate exportului, să-și ia drumul spre Orient, prin Galați.

Scândurile de molid și brad destinate exportului, dulapii și grinzile au ca de obicei următoarele dimensiuni: Scândurile 3—4,5 m. lungime, 19—30 cm. lățime și 18—28 mm. grosime. Dulapii aceiași lungime și lățime și 35—48 mm. grosime. Grinzile 3—12 m. lungime 10×10—30×30 cm. grosime, vânzându-se cele dântăi cu 36 lei, dulapii cu 42 lei și grinzile cu 40 lei m. c., franco vagon. Lății având dimensiunile de 5×5, 5×2, 6×4 sau 7×8 mm., în detaliu câte 8,10 și 20 într-o legătură s'au vândut cu 35—38 lei m. c.

Marfa exportată în cea mai mare parte a fost de bună calitate. Cea întrebuintată în țară este de 3 calități: Dimensiunile de scânduri sunt 2—6 m. lungime 12—28 mm. grosime și 10—30 mm. lățime, dulapii 2—6 m., lungime 10—30 mm. lățime, 38—65 centim. grosime. Grinzile de 4—15 m. lungime, 70×50 mm. până la 30×25 cm. grosime. Prețul socotit pe m. c., calitatea I, 33—45 lei, cal. II 29—36 lei, cal. III 25—34 lei.

Traversele de stejar tăiate cu fereștrele de mână sunt de 3 calități și anume câte și 4 laturile tăiate, lungi de 2,60 m., groase de 30×15 cm. cu 5 lei bucata. Traverse normale semi-rotunde lungi de 2,60 m. de 28×14 cm. groase cu 4 lei bucata, și traverse secundare având lungimea de 2,25 m., grosimea de 26×13 cm. cu 3 lei bucata. Traversele de fag se plătesc cu 1 leu mai puțin bucata.

(După »Revista Pădurilor«, Decemv., 1907).

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 28 Februarie. Eri a avut loc în culmile dietei o discuție interesantă între ministrul Andrassy și mai mulți deputați independenți. Andrassy a declarat între altele următoarele la observarea dep. Sümegi, că partidul independent pierde din zi ce merge teren și că independenții nu pot îndestul să-și exercite influința lor asupra afacerilor de guvernare:

Andrassy: »N'am nimic în contra, ca partidul independent să ia asupra-și guvernarea, totdeodată însă și responsabilitatea«.

Dep. Eber: Responsabilitatea și așa o avem.

Andrassy: Sunt gata să intervin chiar și în direcția, ca partidul independent să ajungă singur la guvern. Eu voi trece apoi în opoziție. Promit însă, că voi face o opoziție loială.

Cu privire la revizuirea regulamentului Andrassy a spus în fața unui alt grup de deputați următoarele:

Suntem bucuroși gata să facem unele schimbări, fără însă ca prin aceste ființa revizuirii proiectate să fie periclitată. Dacă voiți din tot adinsul, să se restrângă cercul de influință al președintelui camerei, vom implini dorința voastră. Trebuie să ne ținem însă de cele ce am stabilit odată împreună. Eu nu mă mai las din nou în desbateri, mai bucuros mă îndepărtez. Luați asupra voastră guvernarea; eu vă dau bucuros mână de ajutor«.

Budapesta, 28 Februarie. În ședința de ieri a dietei a luat cuvântul, ca primul, disidentul Nagy G., care a combătut timp de 2 oare proiectul revizuirii și a prezentat o rezoluțiune, analogă cu cea prezentată de Kossuth în 5 Noemvrie 1904 contra proiectului revizuirii a contelui Tizsa, în înțelesul căreia se pretinde, ca proiectul revizuirii să fie luat dela ordinea zilei și să se prezinte îndată proiectul reformei electorale.

Vorbește apoi ministrul cultelor contele Appony, care arată necesitatea revizuirii regulamentului Camerei, de oarece în viitorul parlament reprezentanții elementelor de clasă și rasă fiind mai numeroși, situația maghiarilor nu va fi atât de liniștită. Lupta nu va putea și nici nu trebuie evitată. Contele Appony susține apoi că activitatea parlamentului nu trebuie să se mărginească la ședințe de 5 ore și termină astfel: »Am știut dinainte

că personal nu pot decât pierde dacă cu succes o politică în interesul națiunii. Gândiți-vă la viitorul acestei națiuni și la misiunea ce o avem de împlinit cu toții, gândiți-vă și hotărâți apoi după cum vă dictează conștiința. Eu m'am decis: *Rămân și cad cu acest proiect.*

Deputatul Sigmund Farkashazi, luind cuvântul spune că chiar din discursul contelui Appony reese că majoritatea e zdruncinată și propune ca desbaterea proiectului reformei să se suspende.

Președintele Justh răspunde, că abia după ce se vor termina dezbaterile asupra proiectului, votul va decide. Camera ia în considerație răspunsul președintelui.

Agram, 28 Februarie. Eri s'au făcut în 56 cercuri alegerile dietei pentru dieta croată, iar astăzi decurg alegerile în 32 cercuri. Până eri seara s'au cunoscut rezultatele din 32 cercuri. Au fost aleși 18 Starcevicieni, un sârb radical, un starcevician independent, un reprezentant al partidului țărănesc și 11 coaliționiști (sârbo-croați), dintre cari 4 ai partidului dreptei, 4 sârbi independenți, un deputat țaran și doi deputați aparținători clubului autonom. Partidul constituțional (banului), a suferit o deplină înfrângere. Intre cei aleși se află coaliționiștii Maucevic, Dušan Popovic, Budislavici, Lukinics, Surmin și starcevicienii Frank, Tomacz, Elegovici, Pavlovici etc. Alegerile decurg în liniște.

Agram. Alegerile de eri s'au terminat cu un flasco complet al banului. Din membrii guvernului croat n'a fost ales nici unul. Partidul guvernului a obținut numai trei mandate. Au fost aleși 28 coaliționiști și 18 Starcevicieni. La alegerile de astăzi va obține coalițiunea probabil 24 din 32 mandate.

Bibliografie.

La Gura Vălei, *nuvelă* de N. Rădulescu Niger, No. 301 din »Biblioteca pentru toți«, prețul 30 bani. Această nuvelă e cea dintâi lucrare a acestui autor, care apare în bogata colecțiune a »Bibliotecii pentru toți«. Dl Rădulescu Niger, e unul din cei mai fecunzi scriitori români. În afară de cinci sau șase volume de poezii, d-sa a scris un număr imens de nuvele și mai multe romane, cari au un deosebit succes. Rădulescu Niger a obținut unul din cele mai mari premii ale Academiei Române.

Scrierile detectivului Sherlock Holmes, cari au făcut atâta șgomot în lume, că s'au făcut și piese de teatru, au apărut și în limba română. Sunt apărute 20 de numere; fie-care număr conține o povestire completă și costă 40 bani. Cereți un număr de proba, gratis la ori ce librar, san la Ig. Hertz, Hotel de France, București.

Cărți noi.

În institutul grafic »Minerva« au apărut următoarele cărți:

A. C. Cuza. »Naționalitatea în artă« 1-50 cor. 10 porto.

C. Sandu-Aldea. »Pe drumul Bărganului«. 1-50 cor. 10 porto.

I. L. Coragiale. Teatru. »Opere complete«. Prețul 2 cor. 10 bani porto.

A. Vlăduța. »Clipa de liniște«. 1-50 cor., 10 porto.

I. Slavici. »Nuvele«. 1-50 cor., 10 b. porto.

Sadoveanu. »Însemnările lui Neculai Manea«. Prețul 2 cor. 10 porto.

Neli Cornea. »Irena«, dramă în 4 acte, ce s'a reprezentat pe scena teatrului național. Prețul cor. 150, 10 b. porto.

Vasile Alexandri. »Teatru«. V., prețul 1-50 cor. 10 porto.

Se pot procura și prin tipografia și librăria A. Mureșianu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branice.

„SILVANIA“, institut de credit și economii, societate pe acții, în Șimleul-Silvaniei.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „SILVANIA“, societate pe acțiuni, în virtutea §-ului 29 din statute să invite la

a XX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Șimleul-Silvaniei, la 19 Martie st. n. 1908 înainte de ameză-zi la 10 oare, în localitatea institutului.

Obiecte puse la ordinea zilei sunt:

1. Esmiterea alor 3 membrii pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul anual al direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghiere asupra computului anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
4. Stăbilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
5. Determinarea scopului, spre care este a să întrebuița suma provăzută în § 98. p. b.
6. Fixarea prețului marcelor de prezentă și a plăților pentru membrii din direcțiune și comitetului de supraveghiere și al adausului de plată pentru funcționari.
7. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere cu mandat de 1 an.
8. Eventuale propuneri.

Să atrage atențiunea domnilor acționari la dispozițiunea §-lui 22 din statute în sensul căruia: „la adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin jnmătate de un an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor și ca atari cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală, la direcțiunea institutului, sau la locuri desemnate prin direcțiune, au depus acțiunile lor, eventual și documentele de plenipotență. Acțiunile depuse în locuri desemnate prin direcțiune să vor lua în considerare numai încât reversalul despre depunerea aceloră, cu una zi mai înainte de adunarea generală, s'au depus la direcțiunea institutului“.

Pentru depunerea, respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru acest an s'au desemnat, respective au fost rugate institutele: „Albina“ în Sibiu, „Sătmăreana“ în Seini, „Sălăgiana“ în Jibou, „Bihoreana“ și capitulul gr. cat. în Oradea-mare, „Chioarana“ în Șomeuta și „Codreana“ în Băsești

Acțiunile, documentele de plenipotență și reversalele despre depunerea acțiunilor la locurile mai sus desemnate, sunt a să prezenta la institut până la 18 Martie st. n. la 4 oare după ameză-zi.

Șimleul-Silvaniei, în 13 Februarie 1908.

Direcțiunea institutului.

„AURORA“, societate de împrumut și păstrare în Năsăud.

Convocare.

Domnii membrii ai societății de împrumut și păstrare „Aurora“ sunt invitați a participa la

a XXXIV-a adunare generală ordinară, care va avea loc Duminecă în 22 Martie 1908 la 10 oare a. m., în localitatea institutului din Năsăud.

Pentru cazul când aceasta adunare nu s'ar putea ține din lipsa voturilor recerute, prin aceasta se convoacă totodată a doua adunare, care va avea loc în 29 Martie 1908 la oarele și în locul fixat mai sus în care vor aduce hotărâri valabile membrii prezenți.

Ordinea zilei :

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
 2. Raportul direcțiunii și al comisiunei cenzurătoare.
 3. Statorirea bilanțului pe 1907, distribuirea profitului, darea absolutului pentru anul de gestiune es-pirat.
 4. Alegerea alor doi membrii în consiliul administrativ pe 3 ani.
 5. Alegerea comisiunei cenzurătoare pe timp de un an.
 6. Propunerile consiliului administrativ și eventual alte propuneri insinuate în sensul statutului.
- Năsăud, 23 Febr. 1908.

Direcțiunea.

La tipografia și librăria A. Mureșianu se pot procură următoarele :

Ivanovici: Valurile Dun. Vals . . .	C. b. —.36
Păba F. C.: Potpouriu din melodii națion. rom.	— .70
„ Concordia Vals	— .50
„ Victoria-Quadril	— .40
„ Harmonia-Quadril	— .4
Forumbescu: Baladă pentru violină 2 cu acompaniare de pian	1.
„ Potpouriu din opereta	50
„ Craiu nou“	2.—
„ Uvertură din opereta „Craiu nou“	1.50

Contul Bilanțului.

A V E R E :		Cor.	fl.	D A T O R I E :		Cor.	fl.
Cassa:				Capital social	600,000	—	
Numărar	27,798.73			Fond de rezervă	310,118	70	
Timbre	1,043.43	28,842	16	Fondul special de rezervă pentru perderi	2,567	68	
Capital social nevărsat		3,500	40	Fond de pensiuini	33,851	69	
Escompt		2,501,264	10	Fond cultural	4,331	93	
Imprumuturi hipotecare		1,192,530	41	Depuneri spre fructificare	2,042,236	24	
Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți		62,287	76	Reescompt	1,223,542	49	
Cont-curent		308,914	31	Imprumuturi hipotecare cedate	186,950	—	
Credite pe efecte		2,178	50	Imprumuturi de lombard	122,200	—	
Efecte cu cuponi pendenti		321,644	13	Dividende neridicate	1,764	—	
Depeneri proprii		5,806	86	Deposite de casă	60,544	05	
Realități		211,144	52	Interese anticipate:			
Cont curent al băncilor		4,770	42	la escompt	20,722	50	
Mobiliar	3,406.76			la hipotecare	14,768	80	35,491.30
10% amortizare	340.68	3,066	08	Profit curat	71,851	45	71,851.45
Diverse conturi debitoare		30,916	63				
Interese anticipate:							
la Reescompt	12,500.—						
la Imprumut. hipotecare cedate	6,083.25	18,583	25				
		4,695,449	53				4,695,449.53

Contul Profit și Perdere.

E Ș I T E :		Cor.	fl.	I N T R A T E :		Cor.	fl.
Interese:				Interese:			
la depuneri	94,325.17			dela Escompt	200,614.51		
la reescompt	75,512.21			„ Hipotecare	72,437.08		
Imprumuturi hipot. cedate	2,056.45	173,006	06	„ Imprumuturi pe oblig. cu cavenți	5,478.23		
„ de lombard	1,112.23			„ Cont-curent	22,516.05		
Spese:				„ Depuneri proprii (70% scutite de dare)	323.67		
Salare pentru funcț. membrilor în direcț. și comitetul de suprav.	32,748.33			„ Efecte (scutite de dare)	9,802.68	311,356	64
Relut de cortel	2,089.96			„ Imprumuturi pe efecte	184.42		
Marce de prezentă	1,662.—			Venite la realități (deja însărcinate cu dare)	6,397.78		
Telefon, tip. luminat etc.	15,121.98			Provisiuni	7,256.—		
Chirie	2,500.—	54,122	27				
Dări:							
Dare directă	15,900.—						
10% după interese de dep.	9,432.52						
Competință de timbru	357.44	25,689	96				
Amortizare la mobiliar		340	68				
Profit curat		71,851	45				
		325,010	42				325,010.42

Șimleu, la 31 Decemvrie 1907.

Andrei Cosma m. p.,
director executiv.

Pentru comptabilitate: Nicolau Munthiu, m. p. secretar.

DIRECȚIUNEA :

George Pap de Băsești m. p. președinte.	Alimpu Barboloviciu m. p.	George Maior m. p.	Vasilu Papp m. p.	Gavril Trif m. p.
Vasilu Pățaș m. p.	Augustin Marcuș m. p.	Mihail Bohățel m. p.	Dr. George Pap m. p.	

Subscrisul comitet am revăzut aceste conturi și le-am aflat în ordine.

Șimleu, la 13 Februarie 1908.

Comitetul de supaveghiere :

Florian Cocian m. p. president.	Iosif Diamandi m. p.	Aurel Orian m. p.	Antoni Băliban m. p.